

L'APUNT

'El Petit Príncep' ja té els cabells blancs

Lluís Lloret

Demà farà 80 anys exactes que es va publicar, a Nova York, amb l'editorial Reynal & Hitchcock i simultàniament en francès original i en anglès, *El Petit Príncep*, l'obra universal d'Antoine de Saint-Exupéry. Encara ara, que ja ha estat traduïda a mig miler de llengües i dialectes de tot el món, es venen al voltant de cinc milions d'exemplars anuals. La primera versió en català es va pu-

blicar el 1959 a càrrec de l'editorial Estela. Hi haurà actes d'homenatge a tot arreu, exposicions, sèries de televisió i versions teatrals (com ara el musical d'Àngel Llàcer i Manu Guix), i moltes reedicions i adaptacions. Salamanca, que fa dècades que explota el títol en castellà, té previstos fins a quatre projectes editorials relacionats amb aquest clàssic que ara ja tindria els cabells blancs.

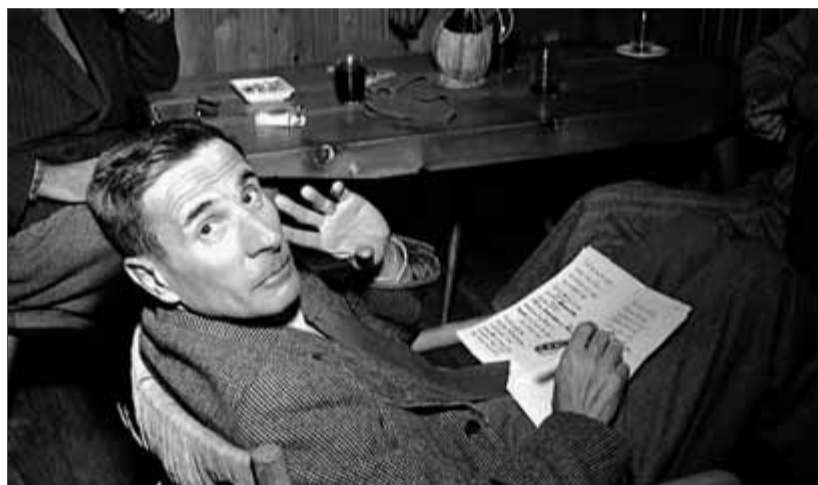
Mirador

Joan Trillas Torrents

Uns misteris d'Itàlia en català

L'editorial Sidillà ens regala, dins la col·lecció L'Illa Roja, una meravella, un llibre especial que cal reivindicar, *Els misteris d'Itàlia*, del periodista Dino Buzzati. Un recull dels dinou sorprenents articles que Buzzati va publicar a la dècada dels seixanta del segle passat al diari *Corriere della Sera*. Un treball modern per al qual no passen els anys. Ens arriba a través de la tenacitat del seu traductor de l'italià al català, David Guixeras Oliver. Guixeras, en aquest projecte personal nascut durant el confinament –un fet també extraordinari–, ens acosta a unes històries que giren al voltant del món del misteri i els fets paranormals. Ho fa amb delicioses anotacions a peu de plana, mentre que Buzzati en els articles va descabdellant casos que recull del folklore, sí, però també aposant per experiències en primera persona que ens expliquen casos d'espiritisme i mèdiums; ens parlen de persones sensibles, alteració de forces gravitacionals, visions de rajos X, aparicions marianes, llegendes, fantasmes o màgia. Casos extraordinaris tots ells que Buzzati narra a través dels testimonis de persones extraordinàries. Els relats formen un curiós univers periodístic on descobrirem el director de cinema Federico Fellini, enamorat de tota la cosa misteriosa, mentre preparava *Giulietta dels esperits*; Gustavo Adolfo Rol, mag, alquimista, nigromant, farsant, qui sap; Rosa Quattrini, a qui se li apareix San Damiano Piacentino, la Mare de Déu; l'almirall Paolo Aloisi, que tenia l'habilitat única de fer mantenir objectes en un perfecte i impossible equilibri; el senyor Bruno Lava, capaç de teleportar la matèria i parlar amb els es-

Dino Buzzati, prenent notes, en una imatge del 1954 ■ FARABOLA / LEEMAGE

perits, i la trista història, revestida de fatalitat, de la bruixa Melinda.

Dino Buzzati era periodista. Va néixer el 1906 a la vall del Vèneto i ens va deixar el 1972. Més de quaranta anys d'hemeroteca al *Corriere della Sera*, amb centenars d'articles publicats, ho avalen. Va ser també corresponsal de guerra; d'aquí, juntament amb el tedi ocasional de l'ofici de periodista, surt la inspiració d'*El desert dels tàrtars*, una de les grans novel·les italianes del segle passat. Buzzati, en aquest apartat més literari, si voleu, es presentava sempre com un simple periodista que escribia de tant en tant ficcions o *nouvelles*, que deia ell, a les quals no donava gran valor. A banda de periodista i novel·lista, també va ser crític d'art, poeta, dramaturg, escenògraf, llibretista d'òpera, articulista i pintor. A Buzzati el fascinaven els territoris per on es mouen el misteri, el simbolisme, la fantasia i la màgia, elements que formen part del surrealisme que

va definir la seva literatura. Però també el lligariem amb Italo Calvino, amb el Calvino de la simplificació narrativa. No oblideu que Buzzati, com a bon periodista, vol ser llegible i, com Calvino, fins i tot per a aquells lectors no gaire atents. *Els misteris d'Itàlia* és un treball de camp, en molts casos cròniques novel·lades, en forma de relat curt. Uns treballs que escriu des del bon periodisme, aquell que va a les fonts, als testimonis. La mirada és distant, descriptiva, però no deixa de sorprendre; per això captiva. Articles que transmeten sensacions en moure's entre la fabulació, la llegenda, el mite o, qui sap, el frau intel·ligent i benintencionat. Ell no hi entra. Descriu. L'article *El nen fetitxe*, un relat de maltractament infantil, arran de pràctiques tenebroses de fetilleria, pertorba com pocs. La gran majoria, però, fascinadors i sorprenents, ens recorden que el misteri no deixa de ser universal. En italià o en català. ■

PATRIMONI

Nova fundació per promoure el patrimoni de Lleida

C. S.
LLEIDA

El Museu de Lleida va ésser el marc ahir de la presentació de la Fundació Privada Horitzons 2050, que neix amb l'objectiu de fomentar el debat econòmic, cultural i patrimonial de les Terres de Lleida. La iniciativa la impulsen el director de la col·lecció Gelonch Viladegut, Antoni Gelonch, que exercirà de president, l'expert en art Sebastià Petit i l'empresari i president de l'Associació Empresa Familiar Lleida, Marc Cerón. La primera activitat de l'entitat és la convocatòria del premi Horitzons, una biennial de gravat amb què es vol impulsar aquesta expressió

artística i enriquir el fons del Museu de Lleida. El premi serà de 5.000 euros, el de més dotació econòmica de l'Estat en la categoria. La fundació promourà també un seminari sobre noves ruralitats, el mes de novembre, i la publicació d'un podcast amb entrevistes a personatges de la demarcació i la difusió de la història de Lleida a diverses escoles.

El director del Museu de Lleida, Josep Giralt, va destacar en la presentació la importància de la iniciativa privada per donar suport a l'actuació pública i "recuperar el mecenatge artístic i cultural per incorporar la societat al món de la cultura i de la creació". ■

CINEMA

El Festival Fic-Cat homenatjarà el cineasta Ventura Pons

C. S.
BARCELONA

El director, guionista i productor Ventura Pons rebrà el premi Montserrat Carulla 2023 del Festival Internacional de Cinema en Català (FIC-CAT), de Roda de Berà. El festival homenatjarà Pons com a "referent en el cinema en llengua catalana" i per

"haver-lo portat arreu del món". L'organització ha valorat la tasca de Ventura Pons en la "normalització de l'exhibició del cinema internacional en versió original subtítolada en català", a través dels Cinesmes Texas de Barcelona. Pons és el director que ha participat més vegades a la secció oficial del festival. ■

Críticacinema

Imma Merino

Un nen al bosc

El castigo

Director: Matías Bize
Argentina-Xile, 2022

Una dona condueix amb tensió un cotxe en una carretera al costat d'un bosc mentre el seu marit, neguitós, li demana que giri per tornar al lloc on han deixat el seu fill: un nen de set anys.

Com és que l'han deixat sol? Això encara que només sigui per uns instants com a càstig per un comportament que la mare considera horrible (definint-lo primer així i explicant-lo quan l'obliguen les circumstàncies que s'acorden finalment a la necessitat narrativa de revelar els fets) a la vegada que el pa-

re intenta minimitzar-ho. Dirigida pel cineasta xilè Matías Bize i sàviament escrita per Coral Cruz, *El castigo*, però, no és una pel·lícula que jutgi i que convidi a fer-ho: hi és per pensar-hi.

Desaparegut el nen un cop tornen, el film manté la intriga mentre explora en les dificultats dels

adults davant dels infants, les desavinences en com educar-los que poden dur a una crisi de parella i, a contracorrent, sobretot en les conseqüències d'una maternitat no desitjada i penedida que, a més, fa prendre consciència de la persistència dels rols socialment establerts.

La singularitat d'*El cas-*

tigo es relaciona amb la seva complexitat moral, però juga fort amb el fet que està rodada en un sol pla seqüència d'uns vuitanta minuts de durada i, així, doncs, en temps real en un espai entre el tram d'una carretera i l'entrada a un bosc al sud de Xile. Però no és un exercici d'estil. O, en tot cas, la for-

ma explora el fons: la tensió dels actors (excel·lents Antonia Zengers i Néstor Castillana) en aquest *tour de force* expressa la dels seus personatges, que ocupen el camp visual.

Què hi ha al fora de camp? L'extensió del bosc: què hi pot passar? I el fill: on és i qui és aquest nen absent a la imatge?